

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 85/07-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. M. Š., T., zastúpeného advokátom JUDr. D. K., B., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a jeho základných práv upravených v čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1, čl. 35 ods. 3, čl. 36, čl. 46 ods. 1 až 4, a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím samosprávneho kraja, so sídlom v N., č. 31/2003 z 10. februára 2003, rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 10 C 44/2003 zo 14. septembra 2004, rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6 Co 292/2004 z 1. februára 2005 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 7/2006 z 26. októbra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. M. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. februára 2007 doručená sťažnosť MUDr. M. Š., T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. D. K., B., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a jeho základných práv

upravených v čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1, čl. 36 ods. 3, čl. 36, čl. 46 ods. 1 až 4, a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) rozhodnutím samosprávneho kraja, so sídlom v N., č. 31/2003 z 10. februára 2003, rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 C 44/2003 zo 14. septembra 2004, rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 292/2004 z 1. februára 2005 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 7/2006 z 26. októbra 2006.

Sťažovateľ bol s účinnosťou od 11. februára 2003 odvolaný na základe rozhodnutia zastupiteľstva samosprávneho kraja 10. februára 2003 z funkcie riaditeľa Nemocnice s poliklinikou v T.. Aj keď mu písomné rozhodnutie o odvolaní z funkcie nebolo doručené, domáhal sa návrhom zo 4. marca 2003 na okresnom súde a neskôr na krajskom súde a aj na najvyššom súde určenia neplatnosti rozhodnutia zastupiteľstva samosprávneho kraja.

Okresný súd rozsudkom č. k. 10 C 44/2003-82 zo 14. septembra 2004 rozhodol tak, že určil, že odvolanie sťažovateľa z označenej funkcie je neplatné a vo zvyšku žalobu zamietol.

Krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 292/2004-107 z 1. februára 2005 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol a v ostatnej časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Cdo 7/2006 z 26. októbra 2006 dovolanie sťažovateľa zamietol.

Sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv samosprávnym krajom, okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom. Žiada, aby ústavný súd rozhodol o ich porušení, aby zrušil napadnuté rozhodnutia, priznal sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie v sume 800 000 Sk a uhradil trovy právneho zastúpenia v sume 28 201 Sk.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 70/00, II. ÚS 190/05).

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka vecí, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

1. K namietanému porušeniu označených práv rozhodnutím zastupiteľstva samosprávneho kraja, okresného súdu a krajského súdu

Ústavný súd o porušení základných práv sťažovateľa upravených v čl. 35 ods. 3 prvej vety, čl. 36 písm. b) a čl. 46 ods. 1 až 4 ústavy a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru označenými orgánmi verejnej moci rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 203/05-13 z 25. augusta 2005 tak, že sťažnosť odmietol. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti sťažnosti pre jej neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde.

Vychádzajúc zo subsidiárnej právomoci ústavného súdu upravenej v čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd odmietol časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie jeho ďalších označených základných práv rozhodnutím zastupiteľstva samosprávneho kraja, okresného súdu a krajského súdu, pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu označených práv rozhodnutím najvyššieho súdu

Ústavný súd uplatňujúc svoju subsidiárnu právomoc odmietol časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie čl. 19 ods. 1, čl. 35 ods. 3, čl. 36, pre nedostatok svojej právomoci.

Časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie čl. 12 ods. 1 a 2, odmietol ústavný súd v súlade s doterajšou rozhodovacou činnosťou (I. ÚS 59/97) z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pretože tieto ustanovenia súhrne vyjadrujú podstatu základných práv a sú to ústavné direktívy adresované predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov. Vzhľadom na tieto znaky nemôžu byť zásadne priamo aplikovateľné v individuálnych záležitostiach.

Časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, ústavný súd taktiež odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pretože toto ustanovenie neobsahuje úpravu základných práv a slobôd, a preto nemôže byť predmetom konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

3. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu

Podstatou námietok sťažovateľa je odlišné právne posúdenie veci najvyšším súdom oproti právnemu názoru, ktorý sťažovateľ zastáva. Túto skutočnosť sťažovateľ vníma ako porušenie označených základných práv.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného

súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 82/04, III. ÚS 107/05).

Najvyšší súd zamietnutie dovolania odôvodnil takto:

«Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 OSP) po zistení, že dovolanie podal účastník konania (§ 240 ods. 1 OSP) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 OSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti podľa § 242 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 OSP vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a dovolacím dôvodom, vrátane jeho vecného (obsahového) vymedzenia dovolateľom. Obligatórne sa zaoberá len vadami vymenovanými v § 237 OSP a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tieto vady konania neboli dovolateľom namietané a ani z obsahu spisu tieto vady nevyplývali.

Nesprávne právne posúdenie, ktorý dovolací dôvod navrhovateľ uplatňuje v dovolaní (§ 241 ods. 2 písm. c) OSP), môže spočívať v tom, že odvolací súd vec posúdil podľa nesprávneho právneho predpisu, alebo že inak správne použitý právny predpis nesprávne vyložil, prípadne na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval.

V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa domáhal určenia neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľa nemocnice s poliklinikou II. typu (ďalej „NsP“), do ktorej bol menovaný predchádzajúcim zriaďovateľom Ministerstvom zdravotníctva SR dňom 23. 2. 1999. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie v zmeňujúcej časti na právnom názore, že zastupiteľstvo samosprávneho kraja bolo oprávnené podľa § 11 ods. 2 písm. g)

zák. č. 302/2001 Z. z. rozhodnúť o odvolaní navrhovateľa z funkcie riaditeľa NsP, ku ktorej zriaďovateľská pôsobnosť z Ministerstva zdravotníctva SR prešla s účinnosťou od 1. 1. 2003 v zmysle zák. č. 416/2001 Z. z., čl. XIX, bod 2 na vyšší územný celok, ktorým je samosprávny kraj.

Dovolací súd preto v ďalšom skúmal vecnú správnosť rozsudku odvolacieho súdu v napadnutej časti z hľadiska dovolacieho dôvodu uplatneného navrhovateľom vrátane jeho obsahového vymedzenia a dospel k záveru, že obsah dovolania nie je spôsobilý spochybníť správnosť rozsudku odvolacieho súdu v napadnutej časti.

Zo skutkového stavu bolo zistené, že navrhovateľ bol do funkcie riaditeľa Nemocnice s poliklinikou so sídlom v T. menovaný podľa § 65 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. ministrom zdravotníctva dňom 23. 2. 1999. Dňa 1. 4. 2002 nadobudol účinnosť zák. č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe a navrhovateľ po splnení predpokladov stanovených v § 2 ods. 1 písm. a) až e), § 5 stal sa zamestnancom vo verejnej službe podľa tohto zákona (§ 54) a naďalej vykonával funkciu riaditeľa Nemocnice s poliklinikou v T.. V zmysle čl. XIX, bodu 2 zák. č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej samosprávy na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých iných zákonov účinnosťou zákona, t. j. 1. 1. 2003 (čl. XXII zákona) prešla zriaďovateľská pôsobnosť Ministerstva zdravotníctva SR na obce alebo samosprávne kraje a zriaďovateľom zdravotníckeho zariadenia - nemocnice s poliklinikou II. typu, kde navrhovateľ vykonával funkciu riaditeľa, sa stal príslušný samosprávny kraj.

Zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 10. 2. 2003 uznesením č. 31/2003 v súlade s rokovacím poriadkom rozhodlo o odvolaní navrhovateľa z funkcie riaditeľa nemocnice ku dňu 11. 2. 2003. Na základe tohto rozhodnutia predseda samosprávneho kraja ako štatutárny orgán odporcu listom z 10. 2. 2003 navrhovateľovi oznámil, že dňom 11. 2. 2003 bol zastupiteľstvom z funkcie riaditeľa nemocnice odvolaný s tým, že jeho pracovný pomer zostáva zachovaný. Oznámenie bolo zaslané navrhovateľovi poštou z dôvodu, že navrhovateľ bol dlhodobo práceneschopný (od 28. 1. 2003 do 10. 2. 2004). Účinky jeho doručenia nastali v zmysle § 38 ods. 4 ZP dňom vrátenia písomnosti odporcovi, keďže navrhovateľ písomnosť neprevzal.

Podľa zák. č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení účinnom do 31. 12. 2003 („ďalej len zákon o samosprávnych krajoch“) vyšším územným celkom je

samosprávny kraj, ktorého orgánmi sú zastupiteľstvo a predseda samosprávneho kraja (§ 1, § 2 zákona). Podľa § 11 ods. 2 zákona o samosprávnych krajoch je zastupiteľstvo (ako zbor zložený z poslancov samosprávneho kraja) oprávnené rozhodovať o základných otázkach samosprávneho kraja najmä uvedených pod písm. a) až o) tohto ustanovenia. Podľa § 11 písm. g) zákona o samosprávnych krajoch zriaďuje, zakladá a zrušuje a kontroluje právnické osoby samosprávneho kraja a vymenúva a odvoláva ich vedúcich (riaditeľov), ak osobitný zákon neustanovuje inak, ako aj schvaľuje majetkovú účasť samosprávneho kraja v právnickej osobe. Nariadenia a uznesenia zastupiteľstva podpisuje predseda samosprávneho kraja najneskôr do 3 dní od ich schválenia (§ 11 ods. 9 zákona o samosprávnych krajoch), ktorý je štatutárnym orgánom, a zastupuje samosprávny kraj navonok. V majetkovoprávných vzťahoch, pracovnoprávných vzťahoch a iných vzťahoch je štatutárnym orgánom, rozhoduje aj o veciach, v ktorých zákon zveruje samosprávnemu kraju rozhodovania o právach a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb (§ 16 ods. 3 zákona o samosprávnych krajoch).

Vzhľadom k tomu, že pracovnoprávny vzťah navrhovateľa bol upravený zákonom č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe a tento zákon a ani Zákonník práce, ktorý má vo vzťahu k uvedenému zákonu subsidiárnu pôsobnosť (§ 1 ods. 5 zákona o verejnej službe, § 3 ods. 1 Zákonníka práce), neupravujú menovanie a odvolávanie vedúcich zamestnancov (u ktorých je voľba a menovanie predpokladom na výkonu funkcie štatutárneho orgánu podľa osobitného predpisu), správne odporca postupoval pri jeho odvolaní z funkcie riaditeľa podľa tohto osobitného predpisu, ktorým je zákon o samosprávnych krajoch. So zreteľom na uvedené dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že zastupiteľstvo samosprávneho kraja ako kolektívny orgán zriaďovateľa s rozhodovacou právomocou bolo kompetentné rozhodnúť podľa § 11 ods. 2 písm. g) zákona o samosprávnych krajoch o odvolaní navrhovateľa z funkcie riaditeľa nemocnice s poliklinikou II. typu.

Podľa názoru dovolacieho súdu rozhodnutie zastupiteľstva ako oprávneného kolektívneho orgánu zriaďovateľa rozhodovať o vymenovaní fyzickej osoby do určitej funkcie alebo o jej odvolaní z tejto funkcie (ako predpokladu pre výkon funkcie štatutárneho orgánu), je vo všeobecnosti právnou skutočnosťou, ktorej právnym následkom je vymenovanie alebo odvolanie. Právny následok tejto právnej skutočnosti nemôže byť platný alebo neplatný, môže len nastať (ak ho rozhodnutie oprávneného subjektu vyvolalo) alebo

nenastať (ak ho rozhodnutie oprávneného subjektu nevyvolalo). Z tohto dôvodu sa nemožno domáhať určenia neplatnosti právneho následku. V zmysle uvedeného odvolanie navrhovateľa z funkcie riaditeľa nemocnice je právnym následkom rozhodnutia zastupiteľstva. Z týchto dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že právne posúdenie odvolacieho súdu, na ktorom založil zmeňujúci výrok napadnutého rozsudku vo veci samej, je správne.

Z uvedeného vyplýva, že dovolanie navrhovateľa bezdôvodne vytýkalo odvolaciemu súdu, že jeho rozhodnutie v napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Keďže dovolací súd nezistil ani vady konania podľa § 237 OSP, ani iné (v § 237 OSP) neuvedené vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, uvedený opravný prostriedok dovolateľa rozsudkom zamietol (§ 243b ods. 1 časť vety pred bodkočiarkou OSP).»

Z obsahu žiadneho zo sťažovateľom označených základných práv nemožno vyvodiť záver o tom, že účastník konania má právo byť pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, I. ÚS 82/04). Podľa názoru ústavného súdu namietané rozhodnutie najvyššieho súdu znaky arbitrárnosti ani svojvoľnosti nemá. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho základného práva na prácu, základného práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní, ani základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé konanie podľa označených článkov ústavy a dohovoru, a preto bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na rozhodnutie ústavného súdu bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. mája 2007